

KMETSKI LIST

Štev. 48.

Ljubljana, 27. novembra 1940

Leto XXII

Novo razdobje velike vojne

Po nedavnih govornih kancelarja Hitlerja in ministrskega predsednika Mussolinija stopa sedanja vojna z

dunajskimi razgovori

in v njih sklenjenimi novimi pogodbami v novo razdobje. Sedaj je na vrsti Balkan z vsemi svojimi važnimi problemi. Na Dunaj so bili povabljeni po dosedanjih vesteh predstavniki Madžarske, Rumunije, Bolgarije in Slovaške, ni pa tam zastopana niti Jugoslavija niti Turčija. Ker se ti razgovori vrše neposredno po obisku ruskega komisarja za zunanje zadeve Molotova v Berlinu, sodijo, da bodo vsi sklepi in pogodbe tekom dunajskih pogajanj storjeni in sprejeti s pristankom Rusije.

Madžarska

je bila prva povabljena na Dunaj. Tam sta madžarski ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minster Csaky takoj pričela razgovore z grofom Cianom in nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom. Pogajanja za pristop Madžarske k trojni zvezi Nemčija-Italija-Japonska so seveda bila uspešna. Saj so bila, kakor zatrjujejo nekateri italijanski listi sami, le bolj formalnega značaja; kajti Madžarska je že doslej tesno sodelovala z velesilama osi. Po podpisu pogodbe, katere vsebina ni v podrobnostih znana, je sprejel oba madžarska državnik tudi kancelar Hitler in se je z njima v prisotnosti nemškega in madžarskega zunanjega ministra razgovarjal celi dve uri. Kolikor je mogoče razbrati, vsebuje dunajska pogodba med drugim tudi obvezo, da sila osi Madžarski takoj priskočita na pomoč, ako bi jo napadla kaka država, ki ni članica nove zveze. Po pisanju madžarskih listov samih, pričakujejo Madžari od nove pogodbe, da bodo izpolnjene njihove želje. Neki list, ki velja za poluradno glasilo, piše namreč med drugim: »Madžarska, ki je bila dolgo okrnjena, je bila rešena svoje osamljenosti in to zaradi pomoči italijanskega fašizma in osvobodilnega dela narodnega socializma.«

Kakor poroča italijanski tisk, je sedaj Madžarska obvezana nuditi pomoč in dati politično, gospodarsko in vojaško podporo ostalim državam podpisnicam v primeru napada s strani kakega naroda, ki je sedaj izven tega pakta. Obveze držav osi smo že prej omenili. Končno pravi italijanski tisk, je namen te pogodbe, da se omeje spopadi, zavarujejo vojaške zmage in združijo sile, ki zares žele mir in ustvaritev novega reda na svetu.

Rumunija

je druga v vrsti držav, ki pristopa k novemu paktu. V Nemčijo je že odpotoval vodja nove Rumunije general Antonescu. Razgovori med državniki osiščnih sil in predstavniki Rumunije so se vršili v Berlinu. Seveda je tudi

Rumunija pristopila k razširjeni zvezi s podobnimi obvezami in pod sličnimi pogoji kakor Madžarska.

Tudi rumunski pristop je samo naravna posledica vse tiste politike, ki jo izvaja ta država že ves čas, odkar je bila morala pristati na novo ureditev svojih meja. Zato dogodek sam po sebi ni zbudil v svetu tolikšne pozornosti. Saj Rumunija že ves čas novega režima tesno sodeluje z državama osi.

Bolgarija

bo tretja v vrsti držav, ki bodo pristopile k novim paktom. Pred časom je že bolgarski car Boris osebno obiskal Hitlerja, kar vsekakor pomeni uvod v nadaljnje razgovore. Glavne smernice pakta so bile brže dvoma določene že v razgovorih med obema suverenoma.

Daši prihaja Bolgarija po vrstnem redu šele tretja k paktu, je vendar njeno stališče najbolj važno. Kakor je znano, ima Bolgarija stare zahteve do Grčije. Med najvažnejšimi je izhod na Egejsko morje, kar je v resnici bolgarska življenjska potreba.

Doslej je Bolgarija izvajala tako zvano defenzivno nevtralnost, to se pravi, da je bila pripravljena le za primer neizzvanega napada. Odslej sodijo nekateri, da bo to strogo nevtralnost opustila, drugi govore, da bo prešla v stanje »nevojujoče se države«. To bi pomenilo, da sama neposredno sicer ne bo posegla v boj, da pa bo sila osi, podobno kakor Madžarska, po svojih močeh podpirala. Ni pa izključeno, da utegnejo imeti prav tisti, ki napovedujejo, da bo Bolgarija tudi sama neposredno posegla v boj.

V trenutku, ko to pišemo, so vsa ta vprašanja, oziroma vse možnosti njih rešitve, še zavite v meglo ugibanj, verjetno pa je, da bo mogoče tekom tega tedna na jasnem.

Po zadnjih vesteh pa se je bolgarska politika spremenila in vse kaže, da Bolgarija za zdaj še ne bo posnemala madžarsko-rumunskega zgleda.

Slovaška

je pri vseh teh pogajanjih, vsaj kar se Balkana tiče, bolj postranskega pomena. Slovaški predsednik Tuka je 23. t. m. na povabilo odpotoval v Berlin. Ker pa je ta država že izza svoje ustanovitve v sklopu osi Rim-Berlin, tu ne more priti niti v takem niti v drugačnem smislu do nobenih posebnih iznenadenj.

Turčija

Dosti bolj važno je vprašanje Turčije; kajti njeno zadržanje je danes še dokaj nejasno. Medtem ko so bile ostale našete države povabljene na pogajanja, se Turčija še vedno drži strogo nevtralnno. Doslej še ni prelomila svojih zvez in stikov z Anglijo, hkratu pa naglo kliče ljudi pod orožje.

Kakor poročajo, je prepeljala v Evropo že dvajset divizij, a turški tisk odločno piše, da

je sicer Turčija nevtralna, da pa hoče v vsakem pogledu ostati svobodna in neodvisna država. Slišijo se tudi resni glasovi, da bi Turčija morebitni bolgarski poseg v vojno s tem, da bi ta država napadla Grčijo, smatrala za »casus belli«, to se pravi, da bi Turčija sama posegla po orožju in se uprla bolgarskemu oboroženemu posredovanju.

V tem primeru bi se vojna razmahnila čez Balkan in vzhodno Sredozemlje na Bližnji vzhod in so možnosti najrazličnejših zapletljivih skoraj nedogledne. Seveda so to trenutno še ugibanja.

Od Rusije

je sedaj v največji meri odvisno, kako se bodo dogodki razvijali dalje. Ali bo Rusija izvajala pritisk na Turčijo v smislu nemško-italijanskih želja, ali pa ji bo pustila proste roke? V prvem primeru bi bila Turčija skoraj prisiljena ostati nevtralna, v drugem pa utegneta nastati dve možnosti. Ali bi Bolgarija ob podpori svojih zaveznic tvegala vojno z Grčijo in Turčijo ter Anglijo hkratu, ali pa bi se zadovoljila s samim podpiranjem osiščnih velesil.

Kakor se iz tega bežnega pregleda vidi, stojimo pred velikimi dogodki in ni nobeno iznenadenje izključeno. Mimogrede bodi omejneno, da se doslej Španija še ni odločila za ožjo povezanost, oziroma za tesnejši pakt s silama osi. Tega vesti večkrat napovedujejo, a se vselej izkažejo za preuranjene. Ni pa seveda izključeno, da se ne bi v nadaljnjem razvoju nekoč uresničile. To utegne biti v veliki meri odvisno od vojnih uspehov te ali one vojujoče sile. Zlasti utegne na zadržanje Španije v veliki meri vplivati nadaljnji razvoj grško-italijanske vojne, kjer je zdaj v albanskem odseku po obojestranskih poročilih vojna sreča v znatni meri naklonjena Grčiji. Podrobneje o tem itak poročamo na drugem mestu. Tu naj samo opozorimo na rusko mnenje, po katerem grških uspehov ne kaže niti precenjevati niti podcenjevati. To bi se reklo, da vsi dosedanji boji še ne pomenijo nič odločilnega. V primeru potrebe je namreč verjetno in tudi mogoče, da bo Nemčija po novi poti, ki si jo je ustvarila z navedenimi pakti, skušala zgrabiti Anglijo v skrajnem vzhodnem Sredozemlju in ji odsekati pot v kolonije. V tem primeru bi seveda nemške čete močno razbremenile italijanske vojne sile, ki delujejo tu, in seveda tudi italijanske čete na grških bojiščih. Tu pa zopet pride na vrsto vprašanje ruskega interesnega območja. Saj na skrajnem vzhodu Sredozemlja leže Dardanele, star ruski sen.

Sestanek v Moskvi

Nemške vesti napovedujejo za bližnjo bodočnost velike in važne diplomatske razgovore v Moskvi. Po tem bi se dalo sklepati, da so morda ob zadnjem obisku Molotova v Berli-

nu, nekatera vprašanja, ki zanimajo Rusijo, ostala odprta, ali pa, da so bila odgodena na poznejši čas. Ali bodo v Moskvi razpravljali samo o teh, ali pa bo morda k razgovoru pritegnjena tudi Japonska? Vsekakor ni ruski interes na Daljnem vzhodu nič manjši kakor na evropskem zapadu. Zato tudi zadnja možnost ni izključena.

Po vsem tem je za zdaj neizpodbitno samo dejstvo, da se po tem velikem in obsežnem diplomatskem delovanju tudi na bojiščih pripravljajo veliki in dalekosežni dogodki. Njih pravi obraz in pomen pa nam bo pokazala šele bližnja bodočnost.

Jugoslavi o bomo brani vsi

Hrvatski ban dr. Ivo Šubašić je prepotoval pretekli teden v spremstvu glavnega tajnika HSS dr. Juraja Krnjevića vse kraje Hrvatskega Zagorja. Prebivalstvo revnega Zagorja, kjer je bila vedno najtrdnjša postojanka hrvatskega seljačkega pokreta, je priredilo svojemu banu povsod prisrčen sprejem. Zbranim množicam je naslovil ban dr. Šubašić več bodrilnih govorov, ki so bili vsi prežeti z mislijo neločljive povezanosti Srbov, Hrvatov in Slovencev v mejah nedotakljive Jugoslavije.

Poslednji govor je imel hrvatski ban v Varaždinu. V svojem govoru je dr. Šubašić rekel med drugim:

»V Varaždinu čutim še prav posebno potrebo, izreči tudi nekaj političnih misli. Zdi se mi, da ne morem zajeti naše preteklosti in bodočnosti bolje, kakor z besedami sporazum. Naj nihče ne misli, da je sporazum samo zunanja oblika in

prazna forma brez notranje polnovredne vsebine.

Naš sporazum je program. Sporazum je temelj, zgrajen po težkih in velikih izkušnjah, na katerem gradimo zgradbo naše Hrvatske istočasno z zgradbo naše skupne kraljevine Jugoslavije. Sporazum ne pomeni v nobenem oziru oslabiljenje naše državne skupnosti, temveč je samo okrepil Jugoslavijo, ki je danes močnejša, kakor je bila kdaj prej. Zaradi sporazuma lahko gledamo danes mi vsi mirno v bodočnost in bomo, če Bog da, ohranili mir in našo nevtralnost. Kdor je nasprotnik politike sporazuma med nami, ta naj ve, da danes ne more obstojati druga politika, kakor sporazumaška. Vse, kar se naslanja na levo ali desno ali celo prehaja preko naših meja, ni hrvatsko. S takimi ljudmi se mora postopati kot z izdajalci države in lastnega naroda. Ko govorim te odločne besede, jih govorim v zavesti, da so odraz programa naše politike, ki ga izvajamo in ga bomo izvajali tudi v bodoče. V duhu tega programa bomo gradili naprej, ker smo globoko prepričani, da bomo samo tako dosegli višek vsega, kar more hrvatski narod doseči.«

Odločen banov govor je bil od hrvatskih kmetov navdušeno sprejet. Dr. Ivo Šubašić je bil v svetovni vojni jugoslovanski dobrovoljec in se tako hrabro boril za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v svobodni in neodvisni Jugoslaviji, da je bil odlikovan z najvišjim redom Karadjordjeve zvezde. Svoje jugoslovansko prepričanje je pokazal dr. Ivo Šubašić tudi kot hrvatski ban, ko je te dni nakazal za oškodovance po italijanskem bombardiranju Bitolja 100.000 dinarjev.

Šubašićev govor v Čakovcu pa je daleč odjeknil preko Hrvatske po vsej Jugoslaviji.

Takih mož rabi Jugoslavija v težkih in odločilnih urah. y sp.

Doma in drugod

NEZLOMLJIVA SLOGA VSEH JUGOSLOVANOV

Predstavniki in člani nacionalnih, prosvetnih, vzgojnih in kulturnih društev, med drugimi sokolstva, Zveze kulturnih društev, narodno obrambnih, bojovniških in omladinskih organizacij so ugotovili, da je bitoljska nesreča prepričevalno pokazala popolno povezanost vseh Jugoslovancev v teh težkih dneh. Tudi odločne besede hrvatskega bana so bile prežete istega spoznanja. Ob tej priliki so slovenski nacionalni prosvetni in kulturni delavci iponovno izrazili svoje trdno prepričanje, da je edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov najtrdnjši temelj naše narodne svobode in neodvisnosti. Zato so odločeni čuvati našo svobodno Jugoslavijo pod vodstvom narodne dinastije Karadjordjevičev povsod in vedno z vsemi silami, v zavesti, da sta volja naroda do svobode in pripravljenost na vse žrtve najmočnejše orožje v borbi za kralja in domovino.

NOVI KOVANCI

Finančno ministrstvo je pričelo leta 1937. s prekovanjem starih srebrnih kovancev. Kovanci po 50, 20 in 10 dinarjev so bili vzeti iz prometa. Nato so sledili še dvo in enodinarski ter kovanci po 50 para. Te dni jim slede še oni po 25 para. Stare srebrne kovance so nadomestili novi, manjši po obliki in iz drugačne kovinske mešanice.

Na podlagi zakona iz leta 1937. je bilo izdanih novih kovancev:

- 10,000.000 srebrnih kovancev po 50 din — 500 milijonov din.
- 15,000.000 srebrnih kovancev po 20 din — 300 milijonov din.
- 25,000.000 nikljastih kovancev po 10 din — 250 milijonov din.
- 75,000.000 kovancev po 2 din iz aluminijem bronci — 150 milijonov din.
- 100,000.000 kovancev po 1 din v aluminijem bronci — 100 milijonov din.

6. 100,000.000 kovancev po 50 par iz aluminijem bronci — 50 milijonov din in

7. 40,000.000 kovancev po 25 par iz aluminijem bronci — 10 milijonov din.

Sčasoma se je izkazalo, da je kovanega drobiža premalo in da teh poldrugo milijardo kovancev ne zadostuje za nemoten promet. Da bi ne bilo več zastoja v prometu, je finančni minister predložil ministrskemu svetu, da se nakuje še za 300 milijonov srebrnih kovancev po 50 in 200 milijonov din po 20 dinarjev.

POVODNJI

Letošnje leto je dalo toliko dežja, da ga ljudje skoro ne pomnijo. Pretekli teden so dosegle reke svoj višek in na mnogih krajih prestopile svoje bregove in letos v drugič poplavile široka ozemlja in doline. Tudi v Sloveniji so napravile povodnji veliko škodo in odnesle mnogo rodovitne zemlje. Prav posebno je bila prizadeta Gorenjska, Sava je napravila ponekod velika pustošenja.

IZID PREISKAVE V BITOLJU

AA. Pooblaščenim smo objaviti naslednje uradno poročilo:

Preiskovalna komisija, ki je raziskovala primer bombardiranja Bitolja od 5. t. m., je ugotovila, da so bile bombe, ki so padle na Bitolj, vržene iz letal italijanskega zrakoplovstva. O izidu ankete je kraljevska vlada obvestila 12. t. m. italijansko vlado, ter jo prosila, da glede tega vprašanja tudi od svoje strani uvede preiskavo. Italijanska vlada je odgovorila dne 16. t. m., da so res nehote po pomoti italijanska letala bombardirala Bitolj, ter je izrazila obžalovanje zaradi tega dogodka. Istočasno je italijanska vlada dala načelni pristanelek glede povračila škode, prizadejane s tem bombardiranjem. Na ta način se bo po zaslugi prijateljskih odnošajev, ki obstoje med Jugoslavijo in Italijo, ta incident smatral za poravnán.

KDO JE KRIV?

V Vašem listu ste dne 13. novembra 1940. priobčili vest o umoru pod naslovom: »Kdo je je kriv«. Po tiskovnem zakonu Vas pozivamo, da priobčite na istem mestu popravek glede »mesarskega klanja ob priliki gasilske veselice pri Sv. Ani v Slov. goricah«. Napačno vest popravite v toliko, da se fantovski pretep ni izvršil ob priliki gasilske veselice, ker je usodnega dne sploh ni bilo.

Prosimo, da priobčite popravek zaradi tega, da se opere madež, ki je neupravičeno padel na našo Prostovoljno gasilsko četo.

VELIKA
BLAZNIKOVA
PRATIKA
10. izdaja
1941

Vojna z Grčijo

Ves pretekli teden so se vršile ogorčene borbe na italijansko grški fronti. Spopadi so se vršili na nož in zahtevali velike žrtve na obeh straneh. Grki so na več odsekih predrl italijansko bojno črto in nevzdržno prodirali proti severu. Italijanske čete so se umikale in pustile na terenu ogromen vojaški material. Težki in lahki topovi, tanki in strojnice ter velika količina materiala je padla Grkom v roke. Topove in strojnice so Grki takoj obrnili in z njimi obstreljevali umikajočega se sovražnika. Grki so zasedli važno albansko mesto in križišče cest Korico. Na vsej črti so potisnili Grki italijanske čete na albansko ozemlje in zavzeli tudi že drugo albansko mesto Argirokastro.

O bojih proti Grkom poroča vrhovno poveljstvo italijanske vojske sledeče:

»Naše zaščitne čete, sestavljene iz dveh divizij, ki so bile ob pričetku sovražnosti razmeščene na obrambnih postojankah ob grško-albanski meji pri Korici, so se po 11 dneh borbe umaknile na črto zapadno od mesta, ki je bilo izpraznjeno. V tem času so se razvijale ostre borbe. Naše izgube so občutne, prav take in morda še hujše so izgube sovražnika. Naša ojačenja se zbirajo na novi črti.«

Grško uradno poročilo o vojni proti Italiji (ATR) opisuje stanje na bojišču po padcu mesta Korice takole:

Atene, 22. nov. br. (ATR) Po padcu Korice se je umik italijanskih čet pretvoril v paničen beg. Grške čete sovražnika brez prestanka zasledujejo ter mu s spretnimi operacijami otežkočajo umik, tako da število ujetnikov in množina vojnega plena narašča od ure do ure.

Vojni plen, ki so ga zadnja dva dni zajele grške čete, je nepregleden. Kolone avtomobilov, tankov, motociklov, raznih drugih vozil, topov, strojnic, pušk, ogromne zaloge municije vseh vrst ter velika skladišča živil in drugih vojnih potrebščin so naravnost nepregledne. Določeni so posebni oddelki, ki prevzemajo ta plen. Topove, strojnice in avtomobile so grške čete takoj uporabile za zasledovanje bežečega sovražnika. Najmodernejši daljnostrelni topovi, ki so jih imeli Italijani pri Korici, sedaj Grkom dobro služijo za obstreljevanje sovražnikovega zaledja, za razdiranje cest in mostov, s čimer je umik italijanskih čet do skrajnosti otežkočen. Z gorskih višin se je danes ves dan lahko opazilo odsvit velikanskih požarov in eksplozij v notranjosti Albanije. Deloma Italijani sami uničujejo svoje pripravljene zaloge, da ne bi prišle v roke Grkom, deloma pa gre za sabotažo Albancev, ki so izkoristili poraz

italijanskih čet in jih sedaj od vseh strani napadajo in ovirajo.

Po pripovedovanju Albancev, ki vsakodnevno prehajajo na stran grških čet, se je upor v Albaniji pretvoril v splošno revolucijo. Oddelki hajdukov se množijo od ure do ure. Ne samo moški, tudi žene in dekleta so zgrabile za puške. Položaj v Albaniji postaja za Italijane od ure do ure bolj kritičen. V albanskih pristaniščih so grška izvidniška letala ugotovila ogromno zmedo. Vse luke so prenapolnjene z vojaki in bežečimi italijanskimi civilisti. Tiran-

ski radio je danes opoldne ponovno pozival prebivalstvo, naj ne izgubi hladnokrvnosti, češ da gre zgolj za strateški umik, ker uporablja grška vojska najmodernejše topništvo, zaradi česar so postale dosedanje italijanske postojanke nevzdržne.

Umik Italijanov se nadaljuje na vsej fronti in so grške čete prodrle že globoko v notranjost Albanije. Podrobnosti trenutno še ni mogoče objaviti, ker prodirajo grške čete tako naglo, da jim poročevalci ne morejo dovolj naglo slediti.

Kaj se godi po svetu

RUSIJA ZANIKUJE

Ameriška poročevalska služba je objavila vest, da je Madžarska pristopila k trozvezi z odobritvijo Sovjetske Rusije. To vest so med drugimi objavili tudi neki nemški listi. Ruska poročevalska agencija Tass je pooblaščenca izjaviti, da te vesti ne odgovarjajo dejanskemu stanju.

MUSSOLINJEV GOVOR

Ob priliki pete obletnice sankcij, ki jih je Društvo narodov proglasilo nad Italijo, ker je napadla Abesinijo, je imel predsednik italijanske vlade Mussolini velik govor.

Mussolini je rekel med drugim v svojem govoru, da pade vojna odgovornost na Anglijo, ki je začela izvajati obkoljevalno politiko proti Nemčiji in je odklonila vsa prizadevanja Nemčije in Italije za ohranitev miru. Sedanja vojna se mora končati z uničenjem Anglije. Glede vojne z Grčijo je Mussolini dejal, da jo je Italija morala pričeti, ker je Grčija maja letošnjega leta ponudila Angliji in Franciji svoja vojaška oporišča. Bilo je neobhodno potrebno narediti konec takšnemu stanju. Epirske gore in blatne doline ne dovoljujejo bliskovite vojne, ki so jo pričakovali nekateri. Toda danes zagotavljam, je rekel Mussolini, da bomo polomili rebra Grčiji. Vseeno je, ali se bo to zgodilo v 2 ali 12 mesecih. Vojna se je šele začela. Na koncu svojega govora je pozval Mussolini fašistično stranko k živahnejšemu delu v pobijanju malodušja.

BOJI MED ANGLIJO IN NEMČIJO

se nadaljujejo z vso srditostjo. Kakor ves čas nemško-angleške borbe, so tudi v preteklem tednu igrali glavno vlogo letalski boji in napadi na angleška, oziroma nemška mesta, pristanišča ter vojaške in industrijske naprave.

Med številnimi napadi nemških letal na angleška mesta je bil zlasti hud nemški letalski napad ponoči od 22. na 23. t. m. na Birmingham, ki je pomembna industrijska mesta v srednjem delu zapadne Anglije. V tem mestu je zlasti pomembna angleška letalska industrija. Omenjeni napad je bil že drugi, ki je veljal temu mestu. Napad je trajal neprenehoma celih 11 ur in je povzročil obilo škode. Nemci so začeli napadati že v petek v zgodnjih večernih urah, nakar so se napadi s kratkimi presledki ponavljali vso noč do jutra. Nemci so napadali v skupinah po več deset letal in so manevrirali tako spretno, da niti angleško protiletalsko topništvo ni moglo priti do veljave. Bombardiranje je povzročilo občutno škodo na industrijskih napravah, pa tudi na trgovskih in stanovanjskih hišah. Tudi število človeških žrtev je silno veliko.

Razen tega napada, ki ga omenjajo nemška in angleška poročila precej enako, so se vsako noč ponavljali nemški napadi na razna druga angleška mesta in pristanišča. Pri teh napadih so sodelovala tudi italijanska letala. Posebno številni so bili tudi ta teden napadi na London.

Nič manj pogosti niso bili angleški letalski napadi na nemška mesta. Po angleških poročilih so angleški letalci razen napadov na nemška letališča izvršili do pretekle sobote v enem sa-

mem tednu nad 70 napadov na razne važne nemške vojaške objekte. Zlasti so angleška letala napadala nemška pristanišča in nemško ladjeve.

Najbolj so Angleži napadli Hamburg, kjer so si vzeli za cilj posebno neko veliko ladjedelnico. Nadalje so srdito napadali Gelsenkirchen, kjer je velika tovarna za umetni bencin. Tam so angleške zažigalne bombe povzročile požar, ki se je razširil na pol milje daleč.

Poleg tega so Angleži napadali razna mesta in pristanišča ter vojaška oporišča v pokrajinah, ki so jih bili zasedli Nemci in se jih zdaj poslužujejo za napade na Anglijo, to zlasti v Franciji in na Norveškem. V notranjost Nemčije in zasedenih pokrajin so prodrli angleška letala do Plzna na Češkem, kjer so bombardirala Škodove tovarne za izdelavo orožja, zlasti topov.

NA DALJNEM VZHODU

se položaj vedno bolj zaostruje. Pred kratkim so se razširile vesti, da japonska vlada ponuja Čangkajsku mir, vendar kitajska vlada te vesti odločno zanika. Zraven pripominjajo Kitajci, da je mir med njimi in Japonci nemogoč, dokler stoji le še en sam japonski vojak na kitajskih tleh. Japonci so doživeli vrsto vojaških porazov in so morali zaradi tega dejansko izprazniti že vso južno Kitajsko, ki so jo bili prej zasedli z velikimi žrtvami.

Tudi se je nedavno govorilo o vojaški zvezi med Anglijo, Zedinjenimi državami in Siamom. O Siamu poročamo posebej na drugem mestu. Do te pogodbe se zdi, da še ni prišlo, ker zanikajo njen obstoj angleška in ameriška poročila. Po drugi strani pa vse kaže, da so se odnosi med Siamom in Japonci, ki so bili vse do zadnjega prijateljski, močno poslabšali. Čeprav še ni prišlo do vojne napovedi, vlada med Siamom in Japonci dejansko vojno stanje. Gre za francosko Indokino, skozi katero hočejo imeti Japonci prehod za napad na Kitajsko. Ker pa ima tudi Siam svoje interese v Indokini je prišlo tam do spopada med japonskimi in siamskimi četami. Podrobnih poročil sicer ni, vendar soglašajo vse vesti v trditvi, da se boji nadaljujejo.

Važno vlogo igra na Daljnem vzhodu Amerika. Zedinjene države se naglo in smotrno oborožujejo in znašajo proračuni in izdatki v oboroževalne namene ogromne zneske. Amerika tudi vedno bolj izdatno podpira Anglijo in ji pošilja letala in druge potrebščine za vojsko in za civilno prebivalstvo. Poleg tega namerava ameriška mornarica prevzeti kontrolno službo v Tihem oceanu, da tako razbremeni angleško mornarico, ki bo potem lahko bolje osredotočila svoje sile drugje. Tudi razpravljajo o tem, da bi se prepeljavalo za Anglijo namenjeno vojaško in civilno blago na ameriških ladjah, ki bi plule v konvojih ob spremstvu in pod zaščito ameriških vojnih ladij prav v bližino angleških pristanišč, kjer bi šele prevzele varstvo in spremstvo angleške bojne ladje.

Po vseh teh znakih je pričakovati, da utegne prej ali slej tudi Ameriki sama dejansko stopiti v vojno.

Kaj je Gabon

Dakar in napad generala de Gaulla nanj ni več v ospredju zanimanja. General de Gaulla, »vodja svobodnih Francozov«, je zdaj izvršil nov napad na francoske afriške kolonije, ki se pokoravajo Petainovi vladi v Vichyju. Napadel je glavno mesto francoske afriške kolonije Gabon Libreville (svobodno mesto) in ga s svojimi četami zavzel. Kmalu nato se mu je pokoril ves Gabon.

Gabon je del francoske tropske Afrike in meri 241.000 kv. km ter šteje 400.000 prebivalcev, med katerimi je tudi okrog 2000 belcev. Glavno mesto Libreville ima 6000 ljudi.

Gabon je skrajno nezdrava dežela. Tam razsajajo razne hude tropske bolezni kot griža, spalna bolezen in malarija. Kljub temu pa je francoski Gabon vendar silno važna in kolonialno-gospodarsko močna kolonija, saj obiluje na lesu, slonovini, palmovem olju in kavčuku. Prevoznih sredstev, zlasti železnic silno primanjkuje ali pa jih sploh ni in zaradi tega je dostop do prirodnih bogastev te afriške kolonije skrajno oviran in otežkočen.

Z osvojitvijo Gabona po generalu de Gaullu je spet prešla ena izmed francoskih kolonij izpod okrilja vlade v Vichyju pod oblast Angležev. Na velikobritanski strani so zdaj že sledeče bivše francoske kolonije: Čad, Srednji Kongo, Ubangija, Kamerun in Gabon. Vsa francoska tropska Afrika meri 2.721.000 kv. km in šteje 4.500.000 prebivalcev. Glavno mesto je Brazzaville, ki ima 8000 duš.

Arkadij Averčenko:

ANGLEŠKE PONUDBE RUSIJI

Angleški zunanji minister lord Halifax je govoril nedavno v gornjem domu o odnošajih z Rusijo in omenjal pri tem znano ponudbo, na katero pa Rusija do sedaj še ni odgovorila. Ponudba vsebuje naslednje točke:

1. dejansko priznati vključitev baltičskih republik v SSSR,
2. dopustiti Rusijo na bodočo mirovno konferenco kot enakopravno partnerico,
3. nuditi jamstvo, da se ne bo Velika Britanija udeležila nobenega napada proti Rusiji. Britanska vlada pa pričakuje, da bo Rusija za protiuslugo zavzela stališče **dobrohotne nevtralnosti nasproti Veliki Britaniji.**

Angleški zunanji minister je izjavil, da se bo v angleškem parlamentu kmalu pričela debata o angleški politiki nasproti Rusiji.

FRANCIJA

Francija si prizadeva za obnovo. Med zastopniki Nemčije in predstavniki Francije so se te dni vršila pogajanja za ureditev nekaterih vprašanj, zlasti je šlo za vprašanje vojnih ujetnikov.

Razmerje med uradno francosko vlado v nezasedeni Franciji in emigranti pod vodstvom generala de Gaulla je slej ko prej močno napeto. Ker je francosko vrhovno sodišče nekatero generalove pristaše v domovini obsodilo na smrt, drugim pa še grozi smrtna obsodba, je general de Galle ponudil vladi v Vichyju izmenno za somišljenike vlade, ki so v njegovi oblasti. Poročila pravijo, da je francoska vlada to ponudbo z ogorčenjem odklonila, nakar je general de Galle izjavil, da bo vladine pristaše v krajih, ki so pod njegovo oblastjo, obdržal za talce.

Glede ujetnikov je prišlo do sporazuma v tem smislu, da bodo tisti ujetniki, ki imajo po štiri otroke, ki so rudarji ali pa člani njihove družine delajo v rudnikih, izpuščeni in poslani v nezasedeno Francijo. Ostali ujetniki ostanejo do nadaljnjega še v ujetništvu, vendar bodo po 1. januarju prihodnjega leta smeli pisati svojem.

Medtem ko se vlada v Vichyju stalno pogaja z Nemčijo in skuša mirnim potom olajšati položaj ter rešiti, kar se morda še rešiti da, napreduje general de Galle v kolonijah. Tako je

v zadnjem času prešla v njegov tabor vsa francoska kolonija Gabun v francoski ekvatorski Afriki. Položaj postaja tudi v odnosih med Nemčijo in Francijo vedno bolj zamotan.

Bolgarija in novi položaj

V načrtih osnih velesil Nemčije in Italije je tudi Bolgariji odrejena posebna vloga, ki naj jo odigra v novem evropskem redu, ki se ustanavlja okrog trojne vojaške zveze Berlin-Rim-Tokio. Po tajnem obisku bolgarskega carja Borisa v Berlinu, kamor ga je pripeljalo osebno letalo kancelarja Hitlerja, se je razširila vest, da bo tudi Bolgarija pristopila k trojnemu paktu. Bolgarija predstavlja važno prehodno ozemlje za osni velesil na južnem Balkanu. Ves evropski del Turčije meji na Bolgarijo in preko nje vodijo pota v Carigrad in v zaledje Dardanel. Prav tako meji Bolgarija na grško Trakijo. Ako bi hotela Nemčija prihiteti na pomoč Italiji v vojni proti Grčiji, se mora sporazumeti z Bolgarijo glede prehoda njenih čet. Zato je razumljivo prizadevanje osnih velesil, da bi se tudi Bolgarija pridružila trojnemu paktu in sledila Madžarski, Rumuniji in Slovaški, ki so že vse pristopile k novemu nemškemu redu, kakor nekateri imenujejo poskus nemške organizacije Evrope.

Tej Evropi bi stala na čelu Nemčija. Nemčija bi vodila njeno poslanstvo in njeno zunanjo politiko.

V Bolgariji obstoja deljeno mišljenje glede pristopa k trojnemu paktu Berlin-Rim-Tokio. Široke vrste kmetskega naroda se boje, da bi se z opredelitvijo za trojni pakt tudi Bolgarija vpletla v vojno. Zato se protivijo takemu koraku in vztrajajo na popolni nevtralnosti. Druga skupina Bolgarov pa smatra, da je prišel čas, ko bo Bolgarija lahko uresničila vse svoje zahteve po Makedoniji, Trakiji in obali Egejskega morja. Obe skupini sta prišli v zelo ostri obliki do svojega izraza v bolgarskem sobranju z govori poslancev Dumanova in Mušanova. Poslanec Dumanov je govoril v imenu vladne večine, Mušanov pa v imenu opozicije.

Vladni poslanec Peter Dumanov je govoril o bolgarski zunanji politiki in poudaril, da odnošaji Bolgarije do Jugoslavije ne bodo normalni vse dotlej, dokler se ne uredi vprašanje Makedonije. Dumanov je napadal prav tako tudi Grčijo zaradi Trakije in Makedonije, češ da je nad 2 milijona bolgarskih družin izven bolgarskih mej. Izrekel je priznanje vladni zu-

nanji politiki, ki je Bolgariji vrnila južno Dobrudžo, ki je zares bleščeč dragi kamen na bolgarski kraljevske kroni, toda na to krono morajo priti tudi še drugi dragi kamni, med katerimi je najsvetlejši Makedonija.

Za njim je dobil besedo bivši predsednik vlade Mušanov, ki je svoj govor začel takole: *Nikdar v zgodovini Bolgarije se ni zgodilo kaj tako velikega, kakor pred 4 dnevi. Mislim na sestanek med kraljem Borisom in kancelarjem Hitlerjem. Na tem sestanku je bilo govora o stvarih, od katerih morda ne zavisi samo usoda Bolgarije in bolgarskega naroda, temveč tudi vse Evrope. O tem sestanku bi vlada morala poročati, toda tega ni storila. Ničesar ne vemo o teh razgovorih. Moral bi govoriti o prestolni besedi, toda ne vem, če nas ta sestanek ne bo spravil v vojno.*

Mušanov je zatem pojasnjeval zunanjo politiko, ki jo je izvajala njegova vlada, ter poudarjal, da je bila to vedno politika miru in sporazumevanja. Govoril je o finančnih in drugih težavah, ki se pojavljajo v zvezi s preseljevanjem Bolgarov iz severne v južno Dobrudžo. Prehajajoč na oni odstavek v prestolnem govoru, ki govori o tem, da je bolgarski narod sedaj zedinjen, je Mušanov izjavil, da je to samo varljiva stvar. Ljudstvu so zamašena usta, cenzura pa je šla tako daleč, da prepoveduje objavljati govore narodnih poslancev. Ono, kar se v prestolnem govoru imenuje »zedinjeni bolgarski narod«, ni nič drugega kot pasivnost v širokih ljudskih plasteh. Pasivnost je zelo nevarna.

Mušanov je nato opozarjal, da se v prestolnem govoru ugotavlja, da vodi Bolgarija politiko miru in nevtralnosti, ter vzkliknil: *»Zahtevam pojasnila, ali je Bolgarija za mir. Jaz trdim, da naš narod je za mir. Vem, da se v 6 mesecih politika lahko spremeni, zlasti danes, ko se osvajajo cele države v dveh dneh. Strah me je pred vsako pustolovščino. Toda, če bi nastopil ta primer, da za ohranitev miru ne bi bilo več nobene možnosti, in če bi stali pred vojno, potem naj o tem odloča narod.«*

TURČIJA

Turčija je zaveznica Anglije. Turčija ima tudi vojaško obrambno pogodbo z Grčijo. Nobena akcija teh njenih vezi ni mogla omajati. V Ankari deluje najsposobnejši nemški diplomat von Papen. Te dni je bil von Papen navzoč pri vseh diplomatskih razgovorih v Berlinu in na Dunaju, ki so se vršili med predstav-

niki Nemčije, Italije, Rusije, Madžarske in Japonske. Po teh razgovorih se je von Papen vrnil v prestolnico Turčije z novimi predlogi, da bi se odrekla angleškemu jamstvu in zvezi z Grčijo.

Turčija je medtem zbrala blizu pol milijona oboroženih mož na bolgarski meji in izjavila, da bo takoj posegla v vojno, ako bi napadla Bolgarija Grčijo ali pa ako bi jo kake druge vojaške sile napadle preko bolgarskega ozemlja.

Turčija je te dni proglasila tudi obsedno stanje skoro na vsem svojem balkanskem ozemlju. Turške priprave so resne in odločne in ne dopuščajo nobenega dvoma, da bo izpolnila vse svoje obveze napram Grčiji in Angliji.

Izgleda, da je bila vsa diplomatska akcija osnih velesil v preteklem tednu usmerjena v glavnem k cilju, kako pridobiti na miren način Turčijo za njuno politiko. Če bi pa tega ne mogle doseči na miren način, je bilo potrebno zgraditi pot do njenih meja skozi ozemlje zavezniških držav za morebitne vojaške ukrepe. Ta cilj bo s pristopom Bolgarije k trojnemu paktu dosežen in tedaj bomo stali pred izredno važnimi dogodki na Balkanu. Kajti le preko Turčije vodi pot k Suez in bogatim petrolejskim vrelcem v Iraku.

■ **Angleški kralj Jurij** je imel na otvoritveni seji novega zasedanja angleškega parlamenta prestolni govor, v katerem je rekel med drugim, da so narodi angleškega imperija in njihovi zavezniški združeni v odločnosti nadaljevati borbo do zmage. V istem duhu je govoril tudi predsednik Churchill, povdarjajoč, da so sedaj bolj potrebna dejanja kot pa besede.

■ **Rusi so v Centralni Aziji** že zopet odkrili velika nova najdišča mangana in pirit, ki ju zlasti rabi sovjetska vojna industrija. Razveseljivo je dejstvo, da Sovjeti na svojem teritoriju odkrivajo vedno več rudnin in prirodnin.

■ **Tass**, ruski poročevalski urad poroča, da je bilo na ozemlju Sovjetske unije v dvajsetih letih po vojni ustanovljenih 354 novih mest. Nekatera nova mesta imajo nad 150.000 prebivalcev. Med njimi so Magnitogorsk, Stalinogorsk in druga.

■ **Angleški letalski maršal Woyt** je moral na svojem poletu iz Anglije zasilno pristati na Siciliji. Bil je namenjen na bližnji vzhod. Italijani so maršala in njegovo spremstvo internirali.

Siam

Drugo leto že poteka, odkar je ves svet zgolj zgneten krvava masa. Ozračje pretresa grozoviti topovski poki, meje vseh držav so prerite s tako zvanimi linijami in črtami, hiše, prebivališča ubogega človeškega bitja, se rušijo pod strašnimi letalskimi bombami, v morske globine se pogrezajo cele stotine raznih ladij z vsem svojim živim in neživim tovorom, skratka, človek človeku ni več brat, ampak volk, izdana vera našim izkušnjam in prastaremu latinskega pregovoru: homo homini lupus.

Narod proti narodu, človek proti človeku. In človeštvo se prav nič ne sramuje, nasprotno, dobre vojskovodje slavi in jim postavlja spomenike.

Evropa, Afrika in Daljni Vzhod — vse gori, ognju pa vedno znova priklada polena dični Mars. In takšno poleno naj bi zdaj postal še daljni Siam. Zato nas bo prav gotovo zanimalo kje, kaj in kakšen je Siam.

Siam je absolutistična država na Daljnem Vzhodu, v Vzhodni Indiji, prav v istem kotu kot so Francoska in Holandska Indokina ter angleška Burma, o kateri je bilo še pred nedavnim toliko govora v zvezi z napetostmi med Veliko Britanijo in Japonsko.

Siamsko deželo so Slovenci spoznali koli-

kor toliko v preteklem desetletju iz knjige inž. Ferdinanda Lupšaja »V džunglah belega slona«, ki jo je izdala agilna Vodnikova družba v Ljubljani. Vsa dežela je pretežno sestavljena iz geološko mogočnega pogorja, ki se ponekod povzpema v višino preko 2000 metrov. Najvišji vrh je Doi Intanu, ki je visok 2576 m. Siamska pogorja so še posebej važna iz strateških ozir, ker imajo ravno nasproti britanski Burmi takšne oblike, kot bi bile nekakšne naravne utrdbe. Siam je tudi zelo plodna zemlja. Glavni pridelek je riž, ki doseže letno zelo visoko številko, namreč okrog štiri milijarde ton pridelka. Ta riž uspeva večinoma na približno 29.000 kv. km razprostranjeni porečni ploskvi veletoka Menama (dolga okrog 700 km). Da pa je Siam tudi že precej modernizirana in napredna država nam priča dejstvo, da so tam zgrajeni večji in manjši namakalni kanali. V Siamu v veliki meri uspeva tobak, sladkorni trs, sadje, koruza, poper, razne druge dišave, kokosove palme itd. Veliko je število kavčukovih plantaž, kakor tudi mnogo nasadnih kompleksov bombaža. Vsa država meri 529.036 kv. km in ima 14.736.000 prebivalcev, kar je vsekakor premalo za tako razprostranjeno deželo. Potem takem bi prišlo na kv. km le kakih 30 ljudi. Jasno je tedaj, da se tega prav dobro zavedajo v prvi vrsti Japonci, ki bi vsekakor deželo nad vse radi kolo-

nizirali. Ker je Siam pretežno gorat in gozdat (džungle), so prebivalci prvenstveno naseljeni v rečnih predelih. Poleg domačinov Siamcev živi v Siamu tudi več drugih doseljenih plemen. Med temi prevladujeta v prvi vrsti dve plemeni: Khmerci in Thai. Poslednji so se v Siam priselili v prvem stoletju po Kristovem rojstvu. Prejšnja njihova domovina je bila v azijsko-tibetskem Junanu. Pravi domačini so prišli do prevlade šele po 13. stoletju in si ustanovili močno državo Ajuthia (mesto stoji še sedaj). V srednjem veku se je ta država povzpela do svojega viška moči pod vladanjem Konstantina Phaulkova, ki je bil rodom baje Grk. Vladal je od leta 1659. do 1682. Phaulkon se je zapletel v vojno s sosedno Burmo in njegova država Ajuthia je kmalu propadla, ker je bila v teh bojih od Burmancev premagana. Leta 1782. je prišla na oblast današnja vladarska hiša, ki se od l. 1916. uradno imenuje Rama. Pod to dinastijo se je Siam kulturno in državno silno povzpela. Siamci so l. 1828. premagali svoje sosede Laote in jih leta 1883. priključili k svoji siamski državi. L. 1895. so Laoti prišli pod upravo francoske Indokine, a je še vedno precej Laotcev v Siamu. Začetkom našega (nesrečnega) stoletja sta prišli pod Francoze še pokrajini Batambang in Angkar, dočim so nekatere manjše malajske državi-ce in deželice padle v vrečo velikobritanskega

Praznik Zjedinenja

Odkar obstoja naša mlada Jugoslavija, še nismo obhajali prvodecembrskega narodnega praznika v takih okolnostih kakor letos.

Ves svet gori v krvavih plamenih. Stari državni in socialni sestavi se rušijo, tisočletne moralne in gmotne vrednote propadajo. Zdi se, kakor da se svet lomi v tečajih. Zdi se, da pokajo in se rušijo temelji vsega, kar je človeštvu kdaj bilo sveto.

Po nepojmljivem sklepu usode in po zaslugi prirode, ki nas je postavila v tako kočljiv položaj ter obdarila naš narod z lastnostmi, kakor jih ima malokateri narod v Evropi, smo doslej ostali izven bojnega meteža. Čeprav posredno ves čas okušamo gorje vojne, nam je najhujše doslej ostalo prihranjeno.

Kakor želimo miru, se pa vendar ne smemo in ne moremo vdajati nadam, da smo nedotakljivi otok sredi razburkanega morja. Zato moramo biti vedno na vse pripravljeni. Vojnji bes sega na desno in na levo brez izbire.

V tej zavesti in takem spoznanju se letos toliko bolj zvesto in trdno oklepamo narodnega in državnega simbola jugoslovanske življenjske sile in moči, vladarja svobodne in neodvisne kraljevine Jugoslavije, našega mladega kralja Petra II. Brez razlike na jezik, vero in stan smo vsi strnjeni okrog njega v trajni pripravljenosti. Brez krika in vika, brez bučnih manifestacij ponavlja vsako srce v Jugoslaviji za 1. december:

SAMO ZOVII! EVO NAS!

To je naš mir, to je naša vera, to je za narodni praznik prisega, ki jo bomo v trenut-

ku potrebe znali potrditi po častnem in junškem vzgledu svojih prednikov!

Kako osvoboditi nasega kmeta stiske

Sodobna Evropska vojna v marsikaterem pogledu spreminja življenjsko obliko narodov, bodisi posredno ali neposredno prizadetih po vojnih grozotah. Bolj kakor narodnostna, prosvetna in kulturna plat je prizadeta gospodarska stran narodov.

Tudi naš kmetijski človek, bodisi iz male, srednje ali večje kmetije, živo čuti posledice teh neugodnih razmer. Naše gospodarstvo ni prebolelo popolnoma niti posledic pretekle krize, pa smo se znašli sredi vojnega vrtnca, ki pljuska že ob naših mejah. Cene kmetijskim produktom so se res nekaj dvignile, toda porast cen blagu, ki ga kmet potrebuje za svoj gospodarski obstoj, je naravnost pretiran. Vsled teh okolnosti je obstoj kmetско-delavskih slojev na podeželju doveden v obupen položaj. O tem se mnogo ugiha v naši javnosti in išče rešitve. Nešteto zdravih pa tudi neumestnih predlogov je slišati od raznih strani, kako dovesti naše gospodarstvo v red v teh časih, ko se vse vrednote in pojmi postavljajo na glavo in ko se rahljajo vsi dosednji temelji človeškega življenja in njegovega dela.

Z ozirom na gornje okolnosti, ki značijo naš sodobni najbolj pereči problem, bi bilo potrebno postaviti proizvodnjo in trgovino, to se pravi celokupno narodno gospodarstvo na zadružno osnovo. Stara je stvar, da povzročajo številni sredniški člani med kmetom kot proizvajalcem in delavcem kot potrošnikom draginjo, ki ogroža obadva delovna stanova.

V sedanjih časih stiske, splošne zmede in pomanjkanja pa se pojavlja poleg kartelov, veletrgovcev in trgovcev še cela vrsta raznih špekulantov, prekupčevalcev in verižnikov, ki jih nobena uredba ne more zatreti. Kdo nosi težo teh bremen in kdo zaradi teh pijavk strada, priča dovolj nazorno socialna slika našega oplejnegga podeželja. Ne oporekamo poštenim trgovcem, ki jih je še vedno nekaj, zahtevamo pa izločitev onih tipov, ki so se vrinili med producenta in konsumenta in ki predstavljajo prave krvose v človeški podobi.

Danes, ko so nastopili za našo gospodarsko samostojnost resni časi in ko prevladuje povsod borba za obstanek, se mora kmet nujno nasloni-

Vojno ozemlje, na katerem se vrše krvave borbe med Italijo in Grčijo. Grške čete so povsod prestopile albansko ozemlje, kamor so se pod neprestanim bombardiranjem angleških in grških letal umaknili italijanski oddelki

imperija. Zanimivo je tudi, da je siamsko cesarstvo med prejšnjo svetovno vojno l. 1917. pristopilo na stran zavezniških sil Velike Britanije in Francije. Sedanji vladar Siama je star šele 16 let. Imenuje se Ananda Mahidol. Tudi ta je, kot že omenjeno, iz prastare vladarske rodovine Rama.

Siam je strogo absolutistična dežela. To se pravi, da izključno kralj oz. cesar lahko odloča o usodi, o življenju in smrti svojih podanikov. V državi je 10 ministrov. Sicer obstoja v Siamu tudi nekakšen državni narodni odbor, ki pa še zdavnaj nima takšnega svojstva kot je to v navadi pri demokratičnih državah.

Glede šolstva je Siam v azijskem smislu kaj napredna država. Ima namreč 343 državnih, 4718 občinskih in okrog 600 privatnih šol. Vseh siamskih učiteljev je 13.000, učencev pa blizu 700.000. V prestolnici Bankogu je bila l. 1917. ustanovljena univerza, a so profesorji večinoma bogato plačani tujci.

Precej je v Siamu tujih inženjerjev, ki vohajo za raznimi rudami, saj je v pogorjih posebno mnogo cina, železa, živega srebra, soli, antimona in premoga. Nekaj je tudi zlata, ki pa se večinoma pridobiva kot samorudnina v bakrenih rudnikih. Ko smo že spet pri naravnem bogatstvu Siama, naj omenim še lesno bogastvo, ki vsebuje zlasti dragocen mahagonijev in tikov

les. Siam je bogat (za azijske razmere) tudi na prometnih zvezah in že l. 1929. so imeli Siamci za 2960 km železniškega omrežja. Prometu mnogo služijo tudi reke in veletoki, po katerih splavljajo domačini posebno les do glavnega mesta Bangkoka (nekaj čez 100.000 prebivalcev). — Zanimivo je tudi, da je siamski narod zelo varčen: v letu 1939. so štele hranilne vloge okrog 230 milijonov dinarjev. Kar se tiče trgovine, je treba poudariti, da je trgovina v glavnem v rokah Angležev in podjetnih Kitajcev.

Glavno tovarno sredstvo so udomačeni sloni. Mnogo divjih slonov živi po prostranih džunglah, družbo pa jim delajo krvoločni tigri, leopardi, nosorogi, tapirji in smrtno strupene kobre. Po džunglah tudi kaj često razsajajo hudi orkani, čeprav je podnebje tropskega značaja.

Če hočemo govoriti o siamski živinoreji, moramo povedati, da imajo Siamci približno 750.000 konj, 4.800.000 goveje živine, 1.035.000 prašičev in skoraj 6.000.000 bivolo. Posebnega poudarka so vredni že omenjeni udomačeni sloni, ki dosegajo število 10.000 glav.

Mnogo je tudi žag in mlinov, saj je za te panoge gospodarstva Siamcem na razpolago obilica rek. Pozabiti ne smemo tudi industrijo svile. V gospodarskih ozirih uvoza in izvoza so glavni uvozniki Velikobritanci, kupovalci pa

prav tako slednji in posebno Japonci.

Pogovoriti se moramo tudi o vojaški moči Siama, saj to nas mora tudi zanimati, ko pa prihajajo k nam v Evropo taka poročila, da bo zšla v svetovni metež tudi siamska kraljevina. Če smemo verjeti raznim poročilom, upravičeno lahko postavimo trditev, da v slučaju morebitnega resnejšega konflikta Siam razpolaga z vojaško silo 800.000 izvežbanih mož. Siam ima celo vojno mornarico s 4 torpednimi rušilci, 9 torpedočolni, 5 torpedovkami in še nekaterimi drugimi vojaško-pomorskimi edinicami.

Vojaštvu lahko prav krepko služi tudi kakih 18 letališč in precejšnje število radijskih postaj, ki štejejo že okrog 23.000 prijavljenih poslušalcev.

Geografski položaj Siama je važen posebno za Angleže, ki si na vse kriptje skušajo obdržati siamske simpatije. Kako to, bomo videli, saj je usoda Siama zdaj v povsem drugih rokah kot pa v siamskih.

H koncu članka o Siamu naj dam duška še svojemu veselju, ki ima svojstvo v tem, da se prav rad pozanimam za izvor te ali one besede ali zemljepisnega imena. Torej naj povem, da pride ime Siam od burmske besede Sian, kot so Burmanci nazivali svoje vzhodne sosedo. Sian bi naj potemtakem pomenil Dežela izhoda.

Zabkar Janez.

ti na svojo združno organizacijo. Načrtna uređitev našega gospodarstva more vzrasti iz zdravega konzumnega, kmetijsko proizvodnega in kreditnega združništva. Kmetijski človek je primoran, da si sam ustvari pogoje za boljše življenje. Današnji časi naj bi bili za to najresnejši opomin. V vrste združništva naj bi predvsem stopila naša mladina. Kajti ona ima najširši interes za to, da si na osnovah združništva pripravi boljšo bodočnost. Mali narod smo, a žal še ta je razcepljen na vse mogoče struje, ki so prečesto le škodljive gospodarski skupnosti.

Rajh J.

Kmetijska mladina

ŠKOFJA VAS

Društvo KFID v Skofji vasi je uprizorilo 17. novembra ob 3. popoldne v posojilniški dvorani v Vojniku veseloigro »Svejk« in s to prireditvijo otvorilo letošnjo gledališko sezono v Vojniku. Naslovno vlogo je izborni odigral tov. Ivo Vidmar, kar je tudi potrdil buren aplavz občinstva pri vsakem njegovem pojavu na odru. Tudi vse ostale vloge, ki so bile v rokah naših preizkušenih tovarišev in tovarišic, kakor Dobrotinšek, Vrečko, Stante, Ozebek, Vidmarjeva, Okorn, Zagožen itd. so bile izborni podane.

Velika udeležba občinstva, ki je napoino dvorano tako kakor doslej še nikdar, je bila lepa nagrada društvu za njegovo pravilno in uspešno delo pri izobrazbi delovnih slojev naših vasi. Za Miklavževo pripravljajo društvo burko »Trije ptički«, ki bo igrana 7. dec. zvečer v posojilni dvorani v Vojniku. Po igri bo pa Miklavž obdaroval tiste, ki se mu bodo pravočasno priporočili, ali bodo priporočeni in ki bodo tega vredni. Vabimo vse prijatelje, da se udeležijo našega Miklavževanja. — Na svidenje!

MK

BERIČEVO

V nedeljo 1. dec. ob 3. uri popoldne priredi dramatični odsek Dkfid iz Beričevega v Vodetovi dvorani v Skaručni pod Šmarno goro veseloigro »Dva para se ženita«. To igro smo že z velikim uspehom igrali v »Kmetiskem domu« v Beričevem! Vsi, ki vam je do zdravega humorja in zabave, pridite v nedeljo 1. dec. v Skaručno! Zlasti vabimo člane gorenjskih okoliških društev, da se naše predstave polnoštevilno udeležijo! Za veselo razpoloženje harmonika in še kaj! Na svidenje v Skaručni!

ORLA VAS

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je imelo dne 14. nov. t. l. svoj redni občni zbor, ker jo poprej ni bilo mogoče izvesti. Pregledali smo svoje delovanje in ugotovili uspehe pretek-

lega leta. Kar smo zamudili zaradi zaprek, bomo nadaljevali v prihodnjem poslovnem letu.

V odbor so bili izvoljeni z malo spremembo vsi dosedanji funkcionarji s predsednikom tov. Jožetom Povšetom na čelu. V odbor imamo zupanje in vemo, da bo napravil vse, kar je v našem interesu. V načrtu imamo nekaj predavanj, igro in debatne večere. Knjižnica je začela poslovati in bo tako nudila svojemu članstvu mnogo izobrazbe in razvedrila. Društveni radio pa nam prav tako omogoča, da smo sproti obveščeni o vseh svetovnih dogodkih, istočasno pa poslušamo razna predavanja, ki zanimajo naše članstvo.

DUPLJE

V nedeljo, dne 17. novembra t. l. je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet z velikim uspehom igralo igro »V goliških plazovih«. Vsi igralci so vloge rešili kakor že dolgo ne in so bili vsi gledalci izredno zadovoljni. Naša mladinska organizacija je s tem zopet pokazala kaj zmora in da je njeno kulturno delo zelo važno pri povzdigi in napredku izobrazbe na vasi.

Iz naših krajev

× **Nj. Vel. kralj Peter II** je poklonil 100.000 dinarjev za prizadete v Bitolju.

× **V Črnogorskih gorah** se je ponesrečilo angleško vojaško letalo, ki je zahtevala pet žrtv. Med letalci je bil tudi ameriški novinar Burness. Vseh pet ponesrečencev so pokopali na pokopališču v Podgorici.

× **Izvoz 6000 ton elektrolitičnega bakra v Rusijo.** Po trgovinski pogodbi z Zvezo sovjetskih socialističnih republik moramo Rusiji dobaviti tudi določene količine bakra. Te dni je odpotoval iz Beograda v Bor predstavnik ruske trgovinske delegacije g. Antošin, da v imenu sovjetske ustanove za uvoz kovin uredi vprašanje dobave 6000 ton rafiniranega katodnega bakra, pridobljenega v napravah za elektrolizo bakra v Boru.

× **V okolici Kranja** je dobil na lovu strel šiber v glavo znani kranjski živinozdravnik gospod Vinko Bedenk. Čudno se nam zdi, da je letos na lovih toliko nesreč in da lovci vedno pogosteje streljajo drug v drugega.

× **V hrvatskem Zagrebu** je bil pred tednom občni zbor Društva prijateljev Nemčije, ki šteje blizu 1000 članov. (Člani so sami visoki hrvaški gospodje, zlasti industrijci.) Nov predsednik je postal vseučiliški profesor na filozofski fakulteti Djuro Stipetić, podpredsednika pa sta veletrgovec Leon Grivičić in predsednik zagrebškega hrvatskega okrožnega sodišča Malinar.

× **Drina** je v Bosni napravila ogromno škodo. Samo tvrdki »Šipac« je odnesla lesa za štiri milijone dinarjev. Tudi druge bosanske reke so prekoračile bregove in zalile vsa polja in mnogo vasi v bližnji okolici.

Površina razširjene Madžarske znaša 166.553 kv. km. in šteje 13.390.000 prebivalcev.

× **Politična, gospodarska in socialna načela** je omladina Jugoslov. nac. stranke nedavno objavila v posebni, 72 strani obsegajoči knjigi, o kateri spregovorimo bol jobširno in podrobno v prihodnji številki. Za danes na to publikacijo samo opozarjamo, s pripombo, da jo je vredno pazljivo prečitati. Tudi tisti, ki se morda ne bi v polne mobsegu strinjali s smernicami, ki jih v tem ali onem vprašanju zastopa mladina, bo dobil v knjigi dosti pobud, zlasti pa se bo do dobra lahko poučil o stremljenjih in hotenjih nacionalne mladine.

× **Občinska uprava občine Slavonska Požega** je sklenila preimenovati več ulic. Med drugimi je preimenovala tudi dosedanjo ulico dr. Antona Korošca v ulico Vilima Korojca.

× **Mežiški svinčeni rudnik** bo dobil veliko novo elektranjo, ki bo zgrajena pod zemljo. Voda iz Meže in javorskega potoka bodo napeljali v stare rove in dobili padec kakih 50 m.

× **Bosanski hajduk Djuka Grbac** je kradel in ulamljal že dolgo časa po raznih krajih Bosne, dokler ga ni ujel kmet Rađe Puhovec, ga trdno zvezal in ga gnal na orožniško postajo.

× **Beograjski župan Jevrem Tomić** je odpotoval s svojo soprogo v Budimpešto, ker je ostal nekaj dni gost budimpeštanskega župana Karafiatha.

× **Naš vojaški ataše v Grčiji.** Za vojaškega atašeja, pomorskega in letalskega atašeja v Grčiji je bil imenovan generalštabni polkovnik g. Vladimir Keler.

× **Za osuševanje Cerkniskega jezera** je bilo nakazanih 2.527.237 din. Licitacija za ta melioracijska dela se bo vršila 10. decembra.

× **Maksimalne cene za drva na Hrvatskem** so določene takole: bukova drva I. — 2.268 din, II. — 2.088 din, III. — 1.845 din za vagon; gabrova drva I. — 2.412 din, II. 1.925 din, III. — 1.710 din; mešana trda drva: I. — 2.040 din, II. — 1.840 din. Cene se razumejo za 10.000 kg fr. vagon, odnosno šlep, postaje Novska, Ogulin ali Plaško.

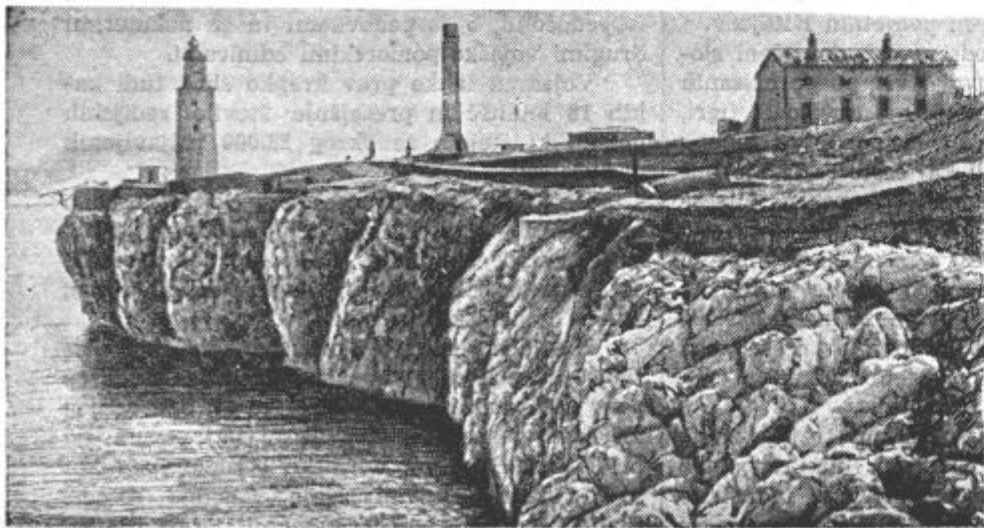
× **Sod za 16.000 litrov je napravil sodar Ljubomir Stanković** iz Svilanja. Sod tehta 2000 kg. Za gradivo je izdal 24.000 din.

Uboji in vlomi

se nevarno širijo po naši deželi in mi smo že večkrat opozarjali, da mirni kmetijski ljudje niso več varni niti svojega premoženja niti svojega življenja. Brezposelni postopači in drugi razni zločinski pokvarjenci se vlačijo po naših vaseh in stikajo za denarjem in drugimi predmeti, pripravljeni da pri tem ubijajo najbolj mirne ljudi. Ponekod kmetje delavcev sploh ne morejo več dobiti in našim kmetijam preti nevarnost, da bodo ostala neobdelana, postopači pa stikajo okrog za lahkim zaslužkom. Te dni so razbojniki sredi noči vdrli v hišo posestnika Janeza Drobniča v vasi Stanošini pri Podlehniku na Dravskem polju. S kolj v roki so zahtevali od gospodarja denar, nakar so pričeli po njem udrihati, dokler ni obležal mrtev na tleh. Do nezavesti so razbojniki pretepli še slaboumnega gospodarjevega brata in nato prebrskali hišo, pokradli razne predmete in pobegnili v noč.

Varnost po deželi je potrebno nujno povečati, kazni za razbojnike povečati, postopače pa uvrstiti v prisilne delavske čete. To je edini izhod iz takih neznosnih razmer. Kmetijski ljudje, neoboroženi in nepripravljeni na take nevarnosti, morajo dobiti učinkovito zaščito. Ako se s tako naglico in toliko učinkovitostjo zasledujejo politični grešniki in se jih takoj odpravi na zavarovano mesto, se mora toliko več pozornosti posvetiti ubijalcem, morilcem in razbojnikom.

**čitajte in naročajte
»KMETSKI LIST«!**

Gibraltarske pečine s svetilnikom

Kako živi predsednik Roosevelt

Evropska vojna je korenito spremenila način življenja državnega predsednika Združenih držav Franklina Roosevelta, tako v javnem kot v zasebnem življenju. V prejšnjih, predvojnih časih je imel Roosevelt navado ostajati v postelji prav do desetih dopoldne. K postelji si je pustil prinesiti tudi čokolado in časopise, ki jih je prebiral do 10. predpoldne. Seveda ne smemo misliti, da bi to pomenilo lenarenje, kajti upoštevati je treba, da je Roosevelt v noge na pol hrom, kar je posledica otroške paralize.

Ko je izbruhnila vojna, je pričel Franklin Roosevelt vstajati že ob pol sedmih. Po zajtrku se takoj prične potom telefona razgovarjati z ameriškimi poslaniki v evropskih in azijskih državah. Tudi na intimne prijateljske večere zdaj več ne hodi, prav tako se ga redko sreča v kopališčih. Plavanje oz. kopanje je Rooseveltova najpriljubljenejša zabava. Pred sedanjo vojno je imel predsednik USA navado vsako soboto povabiti na kopanje novinarje, s katerimi je silno rad premetaval po vodni gladini zogo. Sedaj se to dogaja bolj poredkoma. Edina strast in zabava, ki si jo je še pridržal, je ribolov. Tudi modele raznih vrst ladij Roosevelt še vedno strastno zbira, pa tudi majhne oslovске figure. Osel je namreč simbolni znak demokratske stranke, kakor je n. pr. slon znak za republikansko stranko. Tudi šali se Roosevelt nič več tako kot prej, ko je bil njegov humor že kar privlačen. Njegovo lice je slej ko prej resno in zaskrbljeno nad usodo sveta in Anglije.

Pristanišče Aden

Pristanišče Aden je ravno tatko kot Suez oz. Port Said velika vojaška baza angleške rdečmorske mornarice. Naziv, oz. ime Aden ima svoj koren feničanski besedi *Athana*, kar pomeni lepoto. Nekaterniki pa nasprotno trdijo, da ima luka Aden svoj naziv iz arabskega jezika — *adana* = bivališče. Teritorij samega Adena ni večji kot 194 km², vendar pa so v upravnem oziru od njega odvisni otoki Perim, Sokotra in drugi. Površina Adena, skupno z drugimi zalednimi vzhodnjaškimi deželami Hadramautom in drugimi je takšno kot Jugoslavije (250.000 km²). Na čelu adenske kolonije stoji angleški guverner, ki vlada tudi nad Hadramautom. Sam Hadramaut upravljajo poglavarji posameznih arabskih rodov, ki so pokorni Veliki Britaniji.

Aden je kot veliko pristanišče in baza za iztovarjanje premoga center indijske trgovine z deželami, ki so razprostranjene okrog Rdečega morja. *Podmorski kabel*, ki spaja London z britanskimi kolonijami v Aziji, se v Adenu razcepi na tri krake, ki vodijo: v Britanijo, Daljni Vzhod in v Avstralijo.

■ Špansko pokrajino Granado so napadli celi roji kobilic in prizadejali ogromno škodo.

Takole natovarjajo ladje Angleži. Posnetek je z nekega pristanišča ob Rdečem morju. Glej naš članek o Vzhodni Afriki!

Iz tujine

■ Bolgarski vojni minister je ukinil letalsko zvezo med Sofijo, Solunom in Carigradom ter jo nadomestil z letalsko progo Sofija-Bukarešta.

■ Bivši francoski podpredsednik vlade Camille Chautemps se po najnovejših vesteh nahaja na ladji, ki ga z njegovo družino vred vozi iz glavnega mesta Portugalske v Združene države Severne Amerike.

■ V Turčiji živi v naselju Munziji pri Izmidu 152letni starec. Ima še tri sinove, ki pa so tudi že vsi prekoračili sto let starosti. 152letnik je telesno tolikanj čvrst, da lahko hodi nekaj ur daleč peš.

■ Sovjetske neštete polarne ekspedicije imajo po ruskih poročilih v sovjetskih polarnih predelih že kar 217 radijskih postaj za zvezo ekspedicijskih oddelkov z Leningradom in Moskvo.

■ Londonski listi so nedavno prinesli poročila, češ, da so Nemci po vsem nemškem teritoriju in ozemlju bivše Poljske prepovedali izvajanja del znamenitega poljskega in sploh svetovnega glasbenika Chopina. Nemci to zdaj odločno zanikajo.

■ Japonsko luko Jokohamo bodo Japonci v kratkem spremenili v svoje največje pristanišče.

■ Iz Londona prihajajo vesti, da namerava angleški kralj Jurij VI. v kratkem govoriti o sovjetsko-angleških odnosih.

■ V Francovi Španiji še niso popolnoma zamrli spomini na nedavno revolucijo. Zdaj so v mestu Valenciji obsodili na smrt 21 socialistov, ki so za časa državljanske vojne delovali in rovarili proti generalu Francu.

■ Sovjetski novinarji v Pragi. Na povabilo nemške vlade je prispela v Prago skupina ruskih novinarjev, ki naj se pouči o razmerah v češkomoravskem protektoratu.

■ Dr. František Soukup, bivši predsednik čehoslovaškega senata, je po najnovejših vesteh pred kratkim preminil v Pragi.

■ Ljudsko štetje na Madžarskem je pokazalo, da je v madžarski kraljevini 13.490.000 prebivalcev.

■ Predsednik rumunske vlade general Antonescu je dal aretirati bivšega rumunskega ministrskega predsednika Argetoianua.

■ General Suvaro je idejni predstavnik moči ruske vojske. Zdaj se v Sovjetski Rusiji krepko pripravljajo, da dostojno proslave spomin tega velikega svetovnega vojskovodje.

■ V zlati Pragi je 150 velikaških hiš, ki so tako natrpane z raznoterostmi, da so prav na las podobne muzejem.

■ Iz Budimpešte prihajajo poročila, da madžarska vojna industrija dela s polno paro in da stremi po povečani produkciji.

■ Tudi Slovenci smo brali mnogo šaljivih zgodb, ki jih je napisal svetovnoznani švedski humorist, satirik in ilustrator Albert Eugström. Zdaj so iz prestolnice Švedske, Stockholma, prispela vesti, ki pravijo, da je v tamošnji bolnišnici ta genijalni človek umrl. — Ž. J.

■ V Rumuniji so proti Židom izdali nove poostrene zakone, ki uzakonjujejo, da ima vlada židom pravico vzeti čim več lastnine.

■ Velikobritanska poročevalska agencija Reuter v nasprotju z nemškimi poročili javlja vsemu svetu, da je bilo pri napadih na Coventry ubitih »le« 200 ljudi, ranjenih pa 800.

■ Ameriški velekapitalist Henry Ford je nedavno izjavil časnikarjem, da je prepričan, da sedanja vojna ne bo trajala kdo ve kaj dolgo.

■ V Moskvi bo prirejena prihodnje leto velika kmetijska razstava. Priprave za razstavo so se že pričele.

■ V Švici sta bila obsojena na dosmrtno robijo dva švicarska državljana, ker sta pri obrambnih delih izvajala sabotažo.

■ Če pogledamo v geografijo o Grčiji, se bomo kmalu prepričali, da je v tej balkanski deželi preko 30 gorskih vrhov, ki presegajo višino 2000 metrov.

■ V starosti 61 let je umrl slovit norveški gledališki umetnik Funnar Tolnacs.

■ Osemdesetletnico je obhajal svetovno slavni pionistični virtuoz in bivši državni predsednik republike Poljske Ignac Paderewski.

■ Rumunska Antonescova vlada je izdala zakon, ki določa najvišje (maksimalne) cene za gradbeni material. Določene so tudi najvišje dopustne mežde za stavbinske delavce. Po našem mnenju je postanek teh zakonskih določil v zvezi s potresom (treba je materiala in delavcev).

■ Okenskih šip zdaj v Londonu silno primanjkuje, zima pa vedno bolj pritiska. Večina šip je namreč popokala o priliki eksplozij nemških letalskih bomb.

Pogled v pristanišče Port Said ob Sueškem prekopu. Ime je dobilo mesto po Said paš, ki je bil velikodušni pokrovitelj Francoza Ferdinanda Lessepsa, graditelja tega svetovnega prekopa

■ V rumunskih bolnišnicah je mnogo ljudi, pri katerih ugotavljajo zdravniki okvare ohranitve, na druge pa je vplivala potresna katastrofa tako, da se jim je omračil um.

■ V Moskvi je umrl general prof. Vladimir Grendal, ki je bil eden izmed najboljših artilerijskih strokovnjakov sovjetske vojske.

■ Na Dunaju je umrl svetovnoznani zdravnik profesor Wenckebach Friedrich v starosti 76 let. Bil je več kot odličen zdravnik in vodja klinike za srčne bolezni. Ogromne zasluge si je pridobil tudi v zvezi z boleznijo srčne naduhe (angina pectoris). Zelo mnogo je raziskoval tudi principe astmičnih obolenj in srčnih aritmij. Pozabiti ga tudi ne smemo kot raziskovalca vodenice, saj se pri tej bolezni po vsem svetu uporablja njegov specialni način zdravljenja. Pri njem so študirali mnogi kasnejši najslavnejši zdravniki. Celo mnogi Slovenci so učenci njegove šole. Profesor doktor Wenckebach se je rodil 24. marca 1864. v Gravenhageju na Holandskem in je sprva študiral živaloslovstvo, kasneje pa se je posvetil medicinski znanosti in je l. 1902. postal profesor interne (notranje) medicine v Strasbourgu in kasneje na Dunaju. Njegov idejni učenec je tudi Srb dr. Stanković, svetovnoznani specialist za srčne bolezni in sedanjí kraljevi namestnik. **Z. J.**

■ Ameriški list »Journal« iz Filadelfije večkrat prinese kako zanimivost o Veliki Britaniji. Pretekli mesec je v omenjenem listu izšel članek o stroških, ki jih mora Anglija nositi vsled nove svetovne vojne. Med drugim pravi list: Angleški minister John Simon je pričetkom sedanje vojne podal izjavo, da porabi Vel. Britanija v vojne svrhe nad 6 milijard funtov šterlingov. Le kaj bi si lahko človek vse ustvaril s tem kapitalom v mirnem času?! Poglejmo! — Vsak brezposelni delavec bi dnevno lahko dobival po pet funtov ali 1825 funtov na leto. Vsak ostareli ali za delo nezmožni človek bi prejel na dan po 2 funta. Tudi bi bili lahko odplačani vsi dolgovi londonske občine v pičlih dveh tednih. Tudi bi za ta denar vsak dan lahko v ladjedelnih zgradili 3 bojne ladje križarke. Zanimivo je tudi, da bi s temi milijar-

dami na en sam dan lahko pokrili prav vso škodo, ki jo skozi vse leto v vsem velikobritanskem imperiju povzročijo razni požari. Z denarjem, ki se izda za vojskovanje na en dan, bi lahko človek kupil vse dragocenosti angleške vladarske dinastije. 1 funt šterling je vreden okrog 200 naših dinarjev.

■ Na albanski fronti je padel v bojih z Grki albanski minister pravosodja Džafer Ibil. Minister se je mudil v operacijskem območju, kjer je eksplorirala bomba in ga ubila. Džafer je bil predsednik albanske skupščine, ki je sklenila priključitev Albanije italijanski kroni.

■ Na Španskem morajo kmetje ves žitni pridelek izročiti državi. Neodvisnost španskih kmetov je zelo majhna, odkar je Francova vlada vrnila že razdeljena veleposestva nazaj prejšnjim lastnikom, plemenitašem, cerkvi in samostanom. Španski kmet je postal zopet tlačan, desetinar, kolon in najemnik, kakor je bil pred svetovno vojno. Zato so pa notranje razmere v Španiji zelo napete in je to glavni vzrok, da se njena vlada ne more odločiti za pristop k trojnemu paktu in da okleva z napovedjo vojne Angliji, oziroma z napadom na Gibraltar.

■ Amerika bo prodala Angležem še 100 rusilcev. Poleg tega bodo ameriške vojne ladje prevzele varnostno službo v spremstvu angleških tovornih ladij.

■ Ker v italijanskem generalnem štabu glede grškega bojišča še do sedaj ne zaznavajo pravih vojaško-strateških uspehov, je postal italijanskim četam na grško-balkanskem bojišču poveljnik eden izmed najožjih Mussolinijevih sodelavcev. Je to general Soddu.

■ Zaradi razburjenja, ki je zavladalo v zadnjih dneh v Bolgariji je vlada izdala poročilo, v katerem zanika vesti, da bi nameravala postaviti Grčiji ultimativne zahteve in da bi se bolgarske čete koncentrirale na turško-grški meji. Po izdaniem vladinem poročilu se je bolgarska javnost pomirila.

■ Rumunska vlada je državnim nameščencem ženitev z ženskami tujega rodu prepovedala.

KAKO DOLGO SO TRAJALE VOJNE

Mehiško-ameriška vojna se je pričela 1846 in je trajala 18 mesecev, krimska vojna (1854) dve leti, ameriška državljanska vojna (1860) pet let, nemško-francoska vojna (1870) šest mesecev, kitajsko-japonska vojna (1894) 8 mesecev, špansko-ameriška vojna (1898) 4 mesece, transvaljska vojna (1899) 2 leti in 6 mesecev, rusko-japonska (1904) 18 mesecev, prva balkanska vojna (1912) 5 mesecev, druga balkanska vojna (1912) 6 tednov, prva svetovna vojna (1914) 4 leta, 3 mesece in en dan, poljsko-sovjetska vojna (1918), 18 mesecev je trajala vojna za Gran Chaco v Južni Ameriki (1932), abesinska vojna (1934) 7 mesecev, španska državljanska vojna 2 leti in 8 mesecev, japonska vojna (1937) traja že tri leta in tri mesece, rusko-finski spopad (1939) pa je trajal 4 mesece. — Kdo ve, koliko časa bo trajal sedanji svetovni požar? ...

Sejmi

1. decembra: Trbovlje;
2. decembra: Kranj, Novo mesto, Zagorje ob Savi, Ormož, Koračice;
3. decembra: Novo mesto, Ormož, Ptuj, Planina, Šmarje pri Jelšah, Slov. Konjice, Dolnja Lendava;
4. decembra: Krško, Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje, Mežica, Šmarje pri Jelšah;
5. decembra: Mokronog, Lož, Videm ob Drpi, Turnišče;
6. decembra: Žužemberk, Maribor, Dobrna, Sevnica ob Savi, Sv. Nikolaj v Polju, Vuzenica, Murska Sobota;
7. decembra: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci okr. Murska Sobota.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu Naš čaj!

Mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004

Na prodaj pri:
Kmetijski družbi

r. z. z o. z.

v Ljubljani

„EKONOM“

družba z o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rudninskega superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnega dušika, čiljskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani – Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257
Brzjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive obrestuje po **4 do 5%**
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!